

Commissie Strategische Opgaven 13 juni 2025

Vragen Inez Flameling (PvdA-GL) over Brief GS van 13 mei 2025 over Dossier Kernenergie – 702209, agendapunt 101

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
Kamerbrief Voortgangsbrief nieuwbouw kernenergie mei 2025 1. In de kamerbrief wordt gesproken van €20 tot €30 miljard aan investering voor de bouw van twee kerncentrales. Waarom zijn de rentelasten hierin niet meegenomen? Kapitaalslasten zijn toch een standaard onderdeel van de begroting van grote projecten?	De gestelde vragen hebben nagenoeg geheel betrekking op de gewenste nadere duiding van de voortgangsbrief over de bouw van de nieuwe kerncentrales van 16 mei 2025 van de minister van Klimaat en Groene Groei (KGG). Wij hebben de vragen voorgelegd aan het ministerie van KGG omdat ze daar horen. Het ministerie wil eerst met de Tweede Kamer in debat over de brief waarop de vragen betrekking hebben. De behandeling van de betreffende brief staat gepland voor het commissiedebat van de Tweede Kamer van 17 december 2025. Wel heeft het ministerie van KGG het aanbod gedaan om na het commissiedebat een gesprek te organiseren waarin zij langskomen om op de vragen die leden van Provinciale Staten van Zeeland hebben over de brief, in te gaan.
2. In de kamerbrief wordt gesproken van “afdekken van politieke risico’s (wegvallen van politieke steun en voldoende draagvlak voor kernenergie)”. Wat wordt bedoeld met “afdekken”; wat moeten we ons daar bij voorstellen? In hoeverre verhoudt het “afdekken” zich tot democratische zeggenschap over een belangrijk onderwerp als kernenergie?	Zie antwoord 1.
3. Waarom geeft het kabinet de voorkeur aan Zeeland? Het staat nergens gemotiveerd.	Zie antwoord 1.
Third party review 4. Waar kunnen we de technische haalbaarheidsstudies en marktconsultaties inzien?	Voor zover het de publiek beschikbare informatie betreft over de (onderzoeksscope in de) technische haalbaarheidsstudies (THS) en de marktconsultatie zijn deze te vinden op de volgende websites van de Rijksoverheid: a. Onderzoeksscope in de THS: onderaan de volgende webpagina (in 10 documenten): https://www.overkernenergie.nl/plannen-rond-kernenergie/nieuwe-kerncentrales/technische-haalbaarheidsstudies b. Marktconsultatie: als twee bijlagen (BNP Paribas en EY) bij de kamerbrief van 22 november 2024:

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/11/22/bijlage-2-bnp-paribas-dutch-nuclear-new-build-program-private-financing-options-rapport-oktober-2024 en https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/11/22/bijlage-1-ey-dutch-nuclear-new-build-program-remuneration-models-finance-structures-rapport-9-juli-2024
5. p 12 <i>“Representatives of the proposed SPC [Special Purpose Company (SPC) oftewel het op te richten Nuclear Energy Organisation NL] have participated with KGG in the TPR process”</i>. De TPR beoogt een onafhankelijke vergelijking van de THS op te leveren. Waarom heeft KGG deelgenomen aan het TPR-proces? Welke bijdrage heeft KGG daarin geleverd? Heeft GS ook deelgenomen aan het TPR-proces? Zo ja, op welke aspecten en met welke intentie? Hoe kan NEO NL (dus het nog op te richten staatsbedrijf dat de kerncentrales moet gaan exploiteren) vertegenwoordigers hebben als het nog niet bestaat? Wie zijn deze vertegenwoordigers? En hoe kunnen deze vertegenwoordigers deelnemen aan een onafhankelijk 3th party review; als vertegenwoordiger van NEO NL zijn ze toch niet onafhankelijk?	Op de vraag of GS ook deelgenomen heeft aan het TPR-proces is het antwoord dat Gedeputeerde Staten van Zeeland niet hebben deelgenomen aan het ‘Third Party Review’-proces. Zie verder antwoord 1.
6. De 3th Party Review doet zelf geen onderzoek de vraag of de nieuw te bouwen kerncentrales voldoen aan de Nederlandse “Veilig Ontwerp en het veilig Bedrijven van Kernreactoren” , maar verwijst naar een beoordeling van de ANVS, die zich weer baseert op een “zelfevaluatie” van de bouwers. Door wie wordt er nu een onafhankelijke toetsing gedaan over de vraag of de kerncentrales voldoen aan de VOBK?	Zie antwoord 1.
7. In de aangehaalde beoordeling van de ANVS [ANVS-beeld uitkomsten technische haalbaarheidsstudies kerncentrales] valt te lezen dat het model dat EDF aanbiedt een standaardmodel is, terwijl EDF inmiddels al werkt aan een nieuwer model. De ANVS schrijft dan ook terecht <i>“De initiatiefnemer moet ervoor waken dat dit geen afbreuk doet aan de kwaliteit van het ontwerp dat aan Nederland wordt aangeboden.”</i> We zitten nog helemaal aan het begin van het traject voor de eventuele bouw; hoe groot is de kans dat het model dat gebouwd zou gaan worden al verouderd is voordat er een spa de grond in gaat? Hoe verhoudt zich dit tot alle plannen rondom “nucleaire innovatie”?	Zie antwoord 1.

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
8. P17: <i>“Risk to and from Adjacent Structures and Activities (Borssele 1, COVRA, Oil Refinery, gas pipeline, LNG Tankers)”</i>. Er wordt hier niet gekeken naar toekomstig activiteiten die in het gebied gaan plaatsvinden, zoals de ammoniakterminals van Vesta en Evolution Terminals, waterstoffabrieken of batterijen. Waarom is dit niet meegenomen in het rapport? Gaat dit alsnog gebeuren en zo niet, hoe worden de risico's van deze toekomstige activiteiten dan in kaart gebracht?	Zie antwoord 1.
9. Het rapport maakt duidelijk dat er nog tientallen onbeantwoorde vragen en kwesties zijn. (bijvoorbeeld p. 22 “greater clarity is required regarding the selection of the site, scope, boundaries of work, commercial parameters, and the process for enacting eventual contracts”). Wanneer komt over al deze zaken meer duidelijk? Worden de antwoorden op de open vragen opnieuw door een 3th party beoordeeld?	Zie antwoord 1.
10. p22 <i>“The extent to which this risk transfer can be achieved at an affordable cost will be examined during the BIS process taking benefit from optimising the period during which the Technology Vendors remain in competition. This requires careful consideration and further understanding by KGG before proceeding to the BIS phase. The capability to deliver such a solution, beyond the typical scope associated with nuclear Technology Vendors, and the commercial implications of such wraps in practice, need further evaluation”</i>. En op p. 25 valt te lezen <i>“Not all the submissions have provided an estimate that covers all the scope.”</i> (met andere woorden, de ramingen zijn incompleet en het is nog onduidelijk hoe de risico's worden afgedekt). Echter bij de conclusies op p23 staat <i>“the NPP Project is assessed as “affordable”</i>”. Waar komt die conclusie zo plotseling vandaan? Kan deze uitspraak worden onderbouwd?	Zie antwoord 1.
11. P27: <i>“The Amentum TPR Team has concluded that the information received as part of the TFS and the MC process, [...], does not offer sufficient clarity or generate the level of understanding necessary for KGG to conclude site selection.[...] If the current Borssele site constraints remain, it is unlikely that the project would be able to have an effective competition.”</i> Met andere woorden, de technische haalbaarheidsstudies en de marktconsultatie zijn niet voldoende om een gefundeerde locatiekeuze te kunnen maken. Welke onderzoeken gaan er dan nog lopen om deze kennishiaten in te vullen? Wat wordt bedoeld met de zinssnede <i>“if the current Borssele site constraints remain”</i>? Is GS op de hoogte van onderzoeken of gesprekken om de	Het is aan het Rijk om na te denken over de genoemde mogelijke beperkingen die genoemd zijn in het rapport en indien nodig mogelijke oplossingen te vinden. Voor zover wij weten is dit verder nog niet geconcretiseerd.

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
beperkingen op de locatie Borssele te verlichten (bv door activiteiten direct of indirect buiten het Sloegebied te plaatsen)?	
12. Op p28 staat een lijstje met effecten op de omgeving. Hier worden alle “positieve” gevolgen expliciet apart benoemd en de negatieve gevolgen samengeveegd onder 1 bulletpoint. Dit lijkt rechtstreeks te komen uit de Harvard Law School Negotiations handbook (split & bundle gains/losses). Waarom worden, in een onafhankelijk 3th party review, de negatieve gevolgen hier ook niet punt voor punt benoemd?	Zie antwoord 1.
13. P. 30, R5.01. <i>“It is recommended that a more extensive assessment of the grid conditions, including in particular the grid capacity for the transmission of the power generated, and the capacity and stability of the 150 kV grid for the plant’s own supply is performed as part of future works”.</i> Tennet heeft in 2024 al geconcludeerd in het rapport “Analyse netinpassing nieuwe kerncentrales” dat er in Borsele hooguit plek is voor 1 kerncentrale erbij. Waarom wordt op basis hiervan niet benoemd dat er in Borsele geen plek is voor 2 centrales?	Zie antwoord 1.
14. P 35: the TPR <i>“Identified key risks and proposed mitigations associated with the next phase of the project.”</i> Deze worden verder uitgewerkt in bijlage I 'Key Risks to the Dutch NPP Programme' (blz 142) bij de TPR. Deze bijlage met essentiële beleidsinformatie is echter leeg gelaten omdat deze bedrijfsvertrouwelijke informatie zou bevatten. De Third Party Review beoogde juist een overzicht te geven van de drie technische haalbaarheidsstudies, zodat een openbare vergelijking mogelijk zou worden. Kan PS een versie van deze bijlage bij de TPR ontvangen waarin alleen de echt bedrijfsvertrouwelijke gegevens zijn geanonimiseerd?	Zie antwoord 1. Dit is vertrouwelijke informatie die GS niet tot haar beschikking hebben.
15. P 153: Bijlage K 'CVs of TFS Review Team' Ook deze bijlage is leeg onder verwijzing naar de vertrouwelijkheid van persoonsgegevens. Dit is opmerkelijk omdat het rapport in een zakelijke omgeving onder zakelijke voorwaarden is geschreven. In de TPR worden geregeld uitspraken aangehaald van 'senior Subject Matter Experts' of 'SMEs'. Daarom is het van belang de achtergronden van deze experts te kennen. Kan PS een gevulde versie van deze bijlage bij de TPR ontvangen waarin	Zie antwoord 1. Dit is vertrouwelijke informatie die GS niet tot haar beschikking hebben.

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
alleen de echt persoonlijke gegevens (persoonlijke telefoonnummers, persoonlijke (email)adressen) zijn geanonimiseerd?	